

Péter Szijjártó: EÚ sa musí zmeniť. Potrebuje slobodnú a demokratickú diskusiu

13. septembra 2021 ✚ Politika ✚ Európska únia, Rozhovory

Zdroj: TASR

Péter Szijjártó, minister zahraničných vecí a obchodu Maďarskej republiky, poskytol rozhovor poľskému týždenníku *DoRzeczy*. Rozhovor viedol Jacek Przybylski.

Jacek Przybylski: Nedávno ste povedali, že Maďarsko chce silnú Európsku úniu. Znamená to, že huxit už nehrozí?

Péter Szijjártó: Odchod Maďarska z Európskej únie sme nikdy nemali v pláne. Huxit existoval iba v myšliach tých, ktorí radi tvoria sci-fi. A tieto nepravdivé informácie šíria tí, ktorí klamlivo vykresľujú Maďarsko ako protieurópske.

Myslím si, že jedným z najväčších problémov Európskej únie je to, že v nej nie je miesto pre civilizovanú demokratickú diskusiu. Akonáhle totiž zmýšľate inak ako média tzv. hlavného prúdu, okamžite vás napadnú a označia za protieurópskeho.

Sme presvedčení, že ak chceme brať vážne Európsku úniu ako demokratickú inštitúciu, musí v nej byť priestor pre rôzne názory, rôzne pohľady a rôzne spôsoby myslenia. Žiaľ, v súčasnosti to tak nie je.

Preto veríme, že naše miesto je v Európskej únii, ale samotná EÚ sa musí radikálne zmeniť. Táto zmena je nevyhnutná už len preto, aby sa Únia stala konkurencieschopnejšou, silnejšou a atraktívnejšou. Tvrdé údaje sú alarmujúce. Za posledných 20 rokov – od roku 2000 do roku 2020 – sa podiel Európskej únie na celosvetovom HDP znížil z 21 % na 18 %. V rovnakom období sa podiel Číny zvýšil zo 4 % na 18 %.

Zároveň podiel Európskej únie na celosvetových sociálnych výdavkoch predstavuje 27 %. Tento stav je ťažké dlhodobo udržať. Zmeny v Únii sú preto nevyhnutné. EÚ bude konkurencieschopnejšia a silnejšia, keď budú konkurencieschopnejšie a silnejšie jednotlivé národné štáty. Aby však tieto reformy mali šancu na úspech, je nevyhnutná slobodná a demokratická diskusia.

Váš kolega z vlády, minister Mihály Varga, v auguste jasne varoval, že Maďarsko by mohlo prehodnotiť svoju prítomnosť v Únii, keď sa stane čistým prispievateľom do rozpočtu EÚ. Skúmala niekedy vláda v Budapešti, či sa Maďarsku oplatí byť v EÚ?

Sme krajina, ktorej hospodárstvo je veľmi otvorené. Zvyčajne sa meria pomerom vývozu k HDP. V našom prípade je to 83 percent, čo nás radí na 11. miesto na svete. 77 % nášho vývozu smeruje do krajín Európskej únie, čo znamená, že hladké fungovanie jednotného trhu je pre nás kľúčové. Treba však pripomenúť, že naše členstvo, podobne ako členstvo Poľska, je veľkým prínosom aj pre Úniu ako takú.

Po prvé, keď sme v roku 2004 vstúpili do Európskej únie a otvorili náš trh, západoeurópske spoločnosti získali veľký podiel na trhu, dosiahli obrovské zisky, z ktorých leví podiel preniesli do svojich krajín a prispeli tak k prosperite obyvateľov týchto krajín.

Po druhé, samotná Európska komisia odhaduje, že približne 70 % finančných prostriedkov EÚ smerujúcich do stredoeurópskych krajín sa vracia do západoeurópskych krajín prostredníctvom verejných súťaží financovaných Európskou úniou, ktoré vyhrávajú západné spoločnosti. Výhody sú teda obojstranné a zdôrazňovať len zisky jednej strany je nespravodlivé.

Môžu tieto západné firmy pomôcť vyriešiť konflikt medzi Bruselom a Budapešťou alebo Varšavou?

Ako minister zahraničných vecí a obchodu som zodpovedný aj za investície. Preto mám pravidelné kontakty s medzinárodnými spoločnosťami, ktoré investujú v Maďarsku. A poviem Vám úprimne: na 99,9 percentách stretnutí s investormi sa o politike vôbec nehovorí.

Zástupcovia týchto spoločností nemajú záujem zapájať sa do politických diskusií. Prečo? Pretože politickou kampanou môžete vytvoriť obraz krajiny len pre ľudí, ktorí v nej nikdy neboli.

Svetoví lídri západných korporácií dostávajú pravidelné správy priamo od svojich generálnych riaditeľov v Maďarsku alebo Poľsku. Títo zas veľmi dobre vedia, že obe krajiny sú fungujúcimi demokraciami, že vôbec nie sú diktatúrami, že zabezpečujú slobodu prejavu, zhromažďovania atď. Majú spoľahlivé informácie, takže ich nezaujímajú falošné správy. Vedúci predstavitelia týchto veľkých spoločností preto dobre vedia, že všetok politický šum okolo nás je neopodstatnený.

Stojí za to poukázať ešte na jednu vec: ročný obrat medzi Nemeckom a krajinami Vyšehradskej štvorky je o 73 % vyšší, ako obchod medzi Nemeckom a Francúzskom. Fakty teda hovoria samé za seba.

Nemyslím si, že naše hospodárske úspechy o niečom presvedčia politických lídrov západnej časti Európy, a najmä liberálny hlavný prúd, ale sú jasným dôkazom toho, že v našich krajinách všetko dôležité funguje tak, ako má.

V prípade Poľska a Maďarska však EÚ pozastavila vyplácanie peňazí z národných plánov obnovy. Ako ovplyvní výpadok týchto prostriedkov maďarské hospodárstvo? A kedy sa táto patová situácia konečne skončí?

Po prvé, dôvod, prečo Poľsku a Maďarsku zatiaľ neboli schválené národné plány obnovy, je čisto politický a ideologický.

V prípade Poľska ide o štátnu reguláciu systému súdnictva. V našom prípade išlo o právnu ochranu detí pred sexuálnou propagandou. A to sú skutočné dôvody, prečo Brusel neschvaľuje naše plány obnovy.

Pokiaľ ide o Maďarsko, predsedníčka EK Ursula von der Leyenová už dokonca žiadala o stanovenie termínu, kedy by mohla priletieť do Maďarska a oznámiť schválenie plánu obnovy, ale po prijatí zákona o ochrane detí naším národným parlamentom toto stretnutie zrušila. Táto skutočnosť hovorí sama za seba.

Pri pohľade na výkonnosť poľského alebo maďarského hospodárstva samozrejme neexistuje žiadny skutočný ekonomický dôvod, prečo by Komisia nemala schváliť naše plány obnovy. Podobne ako v Poľsku je maďarské hospodárstvo vo výbornej kondícii. Rast nášho HDP v druhom štvrtroku dosiahol až 18 %. Takže projekty, ktoré sme zahrnuli do národného plánu obnovy, môžeme začať realizovať aj bez prostriedkov z rozpočtu EÚ, pričom všetky výdavky pokryjeme z maďarského rozpočtu.

Hospodársky rast Poľska a Maďarska je skutočne impozantný, najmä pri porovnaní s rýchlym rozvojom nášho regiónu a západných krajín. Čo je dôvodom tohto úspechu?

Myslím si, že našou najväčšou cnosťou je jednoducho zdravý rozum. Na tom zakladáme naše politiky, či už ide o hospodárske otázky, daňové otázky alebo otázky bezpečnosti, najmä tie, ktoré sa týkajú migrácie.

Práve to, že Poľsko a Maďarsko uplatňujú nízke daňové sadzby a dbajú o investorov, poskytujú im všetku potrebnú pomoc a znižujú byrokráciu, je zdravý rozum.

Spomenuli ste problém migrácie. Akú veľkú krízu spôsobilo prevzatie moci v Afganistane hnutím Taliban a dúfate, že tentoraz viac krajín prijme politiku ako Maďarsko, ktoré odmieta prijať veľké množstvo migrantov?

Koncom minulého týždňa sa v Slovinsku konalo dvojdnové stretnutie ministrov zahraničných vecí EÚ – musím povedať, že som z neho bol veľmi sklamaný a frustrovaný. Hoci o probléme migrantov už otvorene nehovorila iba Maďarsko, Poľsko, Česká republika, Slovinsko a Chorvátsko, čoraz viac krajín je pripravených odvážne hovoriť o potrebe vyhnúť sa omylom v migračnej politike, ku ktorým došlo v roku 2015. Väčšina krajín EÚ však v súčasnosti prijíma presne tie isté rozhodnutia ako v roku 2015.

Vyhlásenie, že všetci Afganci, ktorí sa cítia byť ohrození, by mali mať možnosť opustiť krajinu, je za súčasných okolností jedným z najnezodpovednejších vyhlásení, aké si možno predstaviť.

Všetci Afganci, ktorým sa nepáči život v ich vlastnej krajine, považujú takéto slová za pozvánku do Európy. Takže sa stane to isté, čo v roku 2015, keď kancelárka Merkelová oznámila, že všetci Sýrčania bez ohľadu na to, ako sa dostanú do Nemecka, budú môcť požiadať o azyl v Nemecku. Čo sa stalo potom? Každý na južnej hranici Maďarska tvrdil, že je Sýrčan, samozrejme, bez akýchkoľvek dokladov, ktoré by to dokazovali. Podľa správ, ktoré dostávame od pohraničnej stráže, sa v súčasnosti polovica osôb prichádzajúcich na našu južnú hranicu identifikuje ako Afganci.

Ak vezmeme do úvahy skutočnosť, že v Afganistane je už občianska vojna v plnom rozsahu a že polovica obyvateľstva – celkový počet obyvateľov je asi 39 miliónov – využívala medzinárodnú humanitárnu pomoc kým sa Taliban ujal moci, a 4 milióny už museli opustiť svoje domovy a utiecť do inej časti krajiny, a k tomu všetkému pridáme nedostatok ochoty či schopnosti susedných krajín zastaviť migračný tlak, myslím si, že v nasledujúcich mesiacoch sa musíme pripraviť na obrovskú vlnu nelegálnej migrácie.

Môže byť tlak na prijatie ďalších veľkých vln migrantov súčasťou hybridnej vojny proti Západu? Hoci Afganci sú prevažne moslimovia, na bohaté moslimské krajiny sa nevyvíja taký tlak ako na Európu...

Medzinárodný mediálny hlavný prúd – sponzorovaný najmä Georgeom Sorosom – sa určite snaží zničiť akékoľvek spojenie národov s ich dedičstvom, históriou alebo kultúrou. Čím viac cudzincov prichádza do krajiny, tým ťažšie je pre národ odvolávať sa na vlastné kultúrne dedičstvo, na náboženstvo a pod.

Cieľom podpory masovej migrácie do Európy preto nie je nič iné, ako zničiť význam národných štátov.

To je tiež jeden z aspektov diskusie, ktorú v súčasnosti vedíme v rámci Európskej únie. Federalisti chcú vytvoriť čosi ako Spojené štáty európske, ktoré by boli akousi úniou federálnych oblastí s jediným imperiálnym centrom v Bruseli. Sme za zachovanie Európskej únie takej, aká by mala byť, teda ako silnej aliancie silných národov.

Nie je táto bitka už prehratá?

Nemyslím si to. Pokiaľ budeme my, krajiny strednej Európy, jednoznačne a jednotne pristupovať k migrácii, môžeme stále dúfať. V tejto súvislosti je úloha Vyšehradskej skupiny mimoriadne dôležitá. Keď sa pozrieme späť na posledné roky, vidíme, že keď sa v Únii viedli najdôležitejšie diskusie, krajiny strednej Európy dokázali brániť svoje záujmy práve preto, že stáli spolu a boli jednotné.

Keby sme sa pokúsili bojovať sami, určite by sme prehrali. Vezmime si príklad povinných kvót na relokáciu migrantov. Únia by ich už bola prijala, nebyť toho, že sa stredoeurópske krajiny v tejto otázke tak angažovali. Preto si myslím, že pokiaľ bude vyšehradská spolupráca prebiehať dobre, je nádej na víťazstvo.

Maďarský minister zahraničných vecí Péter Szijjártó (vpravo) a poľský minister zahraničných vecí Zbigniew Rau počas stretnutia v Budapešti 28. septembra 2020.

Zdroj: TASR/AP (Lajos Soos/MTI via AP)

Podľa najnovšieho prieskumu verejnej mienky takmer 20 % Poliakov považuje Maďarsko za najdôležitejšieho spojenca našej krajiny, hneď po Spojených štátoch. Považujete Poľsko za najdôležitejšieho spojenca Maďarska?

Áno, bezpochyby. Poľsko je pre nás viac ako spojenec, viac ako priateľ, je to náš brat. Naše bratstvo má veľmi dlhú históriu. A pre nás Maďarov sú síce dôležité praktické otázky, ale veľmi dôležité sú aj nemateriálne otázky.

Mnohí Poliáci sa však obávajú maďarskej zahraničnej politiky kvôli úzkym vzťahom Budapešti s Moskvou. Približne pred týždňom ste oznámili, že ste sa dohodli so

spoločnosťou Gazprom na novej dlhodobej zmluve o dodávke plynu. Do akej miery táto dohoda ovplyvní suverenitu maďarského štátu? A ako veľmi by sa malo Poľsko obávať rastúcej závislosti Maďarska od Ruska?

Zahraničná politika, a najmä energetická politika, musí byť založená na faktoch. Súčasná realita v strednej Európe je taká, že dodávateľské trasy umožňujú, aby veľké objemy plynu pochádzali výlučne z Ruska.

Ak nebudeme kupovať ruský plyn, nebudeme môcť vykurovať naše domácnosti a zabezpečovať energiu pre naše hospodárstvo. Myslím, že to od nás nikto nemôže očakávať.

Keby sa Američania rozhodli ťažiť plyn z Čierneho mora, kde projekt vedie spoločnosť Exxon Mobil, mali by sme inú situáciu. O tom sa však stále nerozhodlo a naša ročná spotreba plynu je približne 10 miliárd metrov kubických, z čoho maximálne 1,5 miliardy môže byť pokrytých z domácich zdrojov.

Zmluvne sme dohodli 1 miliardu kubických metrov plynu z LNG terminálu v Chorvátsku, pričom sme platili oveľa vyššiu cenu ako za ruský plyn, ale urobili sme to zo strategických dôvodov. Stále však potrebujeme 7,5 miliardy metrov kubických. A ak sa pozriete na dodávateľské trasy, všetky dodávajú len ruský plyn, dokonca aj plynovod z Rakúska. Je preto jasné, že je potrebné uzavrieť dohodu so spoločnosťou Gazprom. Naša nová zmluva o dodávkach ruského plynu nás nielenže neohrozuje, ale v skutočnosti zvyšuje suverenitu našej krajiny. Ak by sa mi totiž nepodarilo uzavrieť dohodu s Gazpromom, stali by sme sa zraniteľnými, pokiaľ ide o dodávky plynu do krajiny. Medzitým som uzavrel veľmi dobrú, flexibilnú zmluvu na 10 plus 5 rokov na 4,5 miliardy metrov kubických za podstatne nižšiu cenu, ako v rámci viacročnej zmluvy o dodávke plynu, ktorej platnosť sa v súčasnosti končí.

Američanom a všetkým tým, ktorí nás obviňujú, že konáme v rozpore s národnou bezpečnosťou Maďarska, chcem položiť otázku: kde sú Spojené štáty, keď hovoríme o využívaní plynu v Európe a budovaní nových prepravných sietí? Ak nám Američania ukážu iný plynovod, z ktorého môžem čerpať veľké množstvo plynu, som pripravený. Nič také však neexistuje.

Nová zmluva však zahŕňa dodávky obchádzajúce ukrajinský plynovod.

To je pravda. My sami na tom strácame, pretože nová prepravná trasa okrem iného nahrádza plynovod z Ukrajiny cez Maďarsko do Srbska a Bosny.

Po druhé, Nord Stream 2 obchádza aj Ukrajinu. Ak sa teda Nord Stream 2 zrealizuje, nikto nám to nemôže vyčítať. My Maďari nie sme hlúpi.

© Všetky práva vyhradené. Článok bol prebraný z týždenníka *DoRzeczy*.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/peter-szijarto-eu-sa-musi-zmenit-potrebuje-slobodnu-a-demokraticku-diskusiu/>